

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 85 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Grecya. — Turcya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów. 20go marca. W gminie Tuturkowiec obwodu żółkiewskiego zaprowadzono nową szkołę trywialną, do uposażenia której przyczyniły się strony następujące:

1) Gmina Tuturkowiec zobowiązała się płacić corocznie 100 zlr. m. k. w gotówce i zsypywać 16 korcy zboża na utrzymanie nauczyciela, a oprócz tego podjęła się przynależnej reparaacji istniejącego teraz zabudowania szkolnego i mieszkalnego dla nauczyciela, utrzymywania budynku tego zawsze w dobrym stanie i zastąpienia potrzebnej służby przy szkole. Oprócz tego zobowiązała się dostarczać 15 kóp okłotów słomy do opalania szkoły i zwozić z lasu własnymi surami potrzebne jeszcze do tej szkoły drzewo, które każdy nauczyciel miejscowy kupować ma z oznaczonego przychodu swego rocznych 24 zlr. m. k.

2) Dziedziczka Tuturkowiec, Marya Olexińska, przyczyniła się rocznym datkiem 40 zlr. m. k., a to w swoim i swoich sukcesorów imieniem.

Udowodnione szczodrobliwemi darami temi usiłowania ku rozszerzenia oświaty pomiędzy ludem, podaje się ze słusznem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości bieżące z Wiedniu. — Organa publikacyi ustaw w Austrii. — Administracya kolei włoskich.)

Wiedeń, 31go marca. Cesarz Jego Mość przyjmował dziś na osobnej audyencji bawiącego tu w sprawach kolei żelaznej papieskiego, nadwornego radcę hrabię Zechini.

— Mianowany e. k. posłem przy dworze londyńskim hrabia Aponyi odjechał w sobotę do Londynu na Mnichów, gdzie ma jeszcze załatwić niektóre sprawy.

— Dwaj francuscy lekarze weteryneryi, panowie Renault i Imlin, którzy z polecenia swego rządu objeżdżają monarchie austriacką, przybyli do Mezöhegyes. Ztamąd udadzą się do Aradu, Wielkiego Warazdynu, Debreczyna, Szolnoka i Presburga. Przy zwiedzeniu e. k. stadnin w Babolnie i Kisber towarzyszył im osobście książę Lobkowitz.

— Przed kilku dniami przybyli tu jeden wołoski oficer i dziesięciu pionierów wołoskich, którzy na czas musztry przydzieleni są do korpusu floty, i będą się wprawiać do tej służby.

Przychody i wydatki monarchyi austriackiej zawierają według ogłoszonego w *Gazecie wiedeńskiej* wykazu następujący rezultat: Przychody zwyczajne a mianowicie: Podatki stałe 87,965,257 zlr. o 2,410,442, podatki niestałe 139,190,769 zlr. o 5,934,967 więcej niż przeszłym roku. Między temi niestałymi podatkami widzimy powiększony dochód z tabaki i tytoniu wynoszący 25,165,480, a zatem o 2,856,688 zlr., a dochód z loteryi wynoszący 6,511,160, zatem o 208,614 zlr. w porówniu z przeszłym rokiem, zaś dochód z soli wynoszący 25,578,321 zlr., mniejszy o 1,809,367 zlr. w porównaniu z przeszłym rokiem. Przychody z dóbr państwa, tudzież z górnictwa i mennictwa: 9,537,313 o 2,377,985 więcej; między temi wynosi prowadzenie rządowych kolei żelaznych 6,111,673, zatem o 846,168 zlr. więcej niż w r. 1854. Główna suma zwyczajnych przychodów wynosi przeto 258,508,915 zlr. i okazuje w porówniu z rokiem 1854 większy dochód 13,175,191 zlr. Doliczywszy do tego nadzwyczajne przychody w sumie 5 milionów 277,970 zlr., wynosi ogółowa suma przychodów państwa 263,786,885 zlr. m. k. Zwyczajne wydatki: Dwór 6,743,813, o 807,766 zlr., kancelarya gabinetu Cesarza Jego Mości 39,973 zlr., o 2767 zlr., konferencya ministrów 31,508 zlr., o 2393 zlr., rada państwa i archiwa 180,426 zlr., o 1488 zlr. mniej; ministerstwo spraw wewnętrznych 21,325,211 o 2,213,501 zlr., ministerstwo skarbu 25,751,205 zlr., 673,407 więcej; ministerstwo sprawiedliwości 15,566,146 zlr., o

1,953,038 zlr. mniej; ministerstwo oświecenia 5,306,880 zlr. o 1,231,070 zlr.; ministerstwo handlu 17,937,429 zlr. o 2,462,056 więcej; naczelną komendą armii 114,320,715 zlr. o 78,736 mniej; władza kontroli 3,796,198, o 156,052, a potrzeba długu państwa 77,407,532 o 5,259,216 więcej. Nadzwyczajne wydatki 101,810,513 o 10,293,548 więcej. Między temi: Nadzwyczajny wydatek wojсковy w sumie 101,721,117 zlr., o 10,426,453 zlr. więcej. Ogółowa suma wydatków państwa wynosi przeto 402,686,182 zlr. w porównaniu z przeszłym rokiem o 16,639,536 zlr. więcej. Okazuje się więc w porównaniu z wszystkimi przychodami państwa w sumie 263,786,885 niedobór wynoszący 138,899,297 r. o 1,813,625 zlr. m. k. mniejszy niż w przeszłym roku 1854.

— Od czasu reformy administracyi w Austrii żadne państwa europejskie niemoże poszczycić się tylu środkami obwieszczenia praw i ustaw państwa. Obok dziennika ustaw państwa, głównego organu publikacyi na całą monarchię, ma każdy kraj koronny własny dziennik rządowy obwieszczający odnoszące się doń ustawy państwa ze słusznem uwzględnieniem języka krajowego. Te organa publikacyi ustaw przy pomocy dzienników i częstokroć osobnych ogłoszeń rozpowszechniają ustawy cesarstwa, w taki sposób, iż nikt wymawiać się nie może niewiadomością praw i rozporządzeń. Nadto okazała się potrzeba innych jeszcze organów publikacyi co do pewnych gałęzi administracyjnych. Tak utworzono najprzód „Dziennik rozporządzeń w zakresie administracyi ministerstwa handlu.“ (*Verordnungsblatt für die Verwaltungszweige des oesterreichischen Handelsministeriums*), następnie „Dziennik rozporządzeń w armii“ (*Armeeverordnungsblatt*), „Dziennik rozporządzeń w zakresie administracyi ministerstwa finansów“ (*Verordnungsblatt für den Dienstbereich des oesterreichischen Finanzministeriums*). Czasopismo austriackie w sprawach administracyi wewnętrznej jest wprawdzie przedsiębiorstwem prywatnem, odpowiada jednak z załączeniem dziennikiem rozporządzeń celowi, do którego dążą inne władze centralne wydając organa urzędowe. Jakkolwiek ciekawem, a oraz nauczającym byłoby zgłębić dokładniej ważność i doniosłość ogłoszonych ostatniemi czasy ustaw w Austrii, poprzestajemy jednak tymczasem na pobieżnej wzmiance o najnowszym ogłoszeniu ważnego dzieła wydanego staraniem ministerstwa sprawiedliwości. Jest to zbiór wydanych w Austrii od początku panowania Jego Mości Cesarza Franciszka Józefa po koniec roku 1855 ustaw i rozporządzeń w sądownictwie. (*Sammlung der seit dem Regierungsantritte Seiner Majestät Kaiser Franz Joseph bis zum Schlusse des Jahres 1855 erlassenen Gesetze und Verordnungen im Justizfache.*) Dzieło to wydał z polecenia e. k. ministerstwa sprawiedliwości przełożony e. k. biora redakcyi Dziennika ustaw państwa. Niema wątpliwości, że wszyscy prawnicy powitają ogłoszenie tego zbioru z najwyższym udziałem i z wdzięcznością dla ministra sprawiedliwości, iż publikacyę tę poruczył męzom znakomitych zdolności.

— Wychodzący w Medyolanie dziennik *Eco della Borsa* pisze pod dniem 26. marca:

„Wczoraj wieczór odbyło się w domu pana Conte Archinta, reprezentanta obywateli lombardzkich biorących udział w sesyi włoskich kolei żelaznych, zgromadzenie delegowanych przebyłych z powrotem z Wiednia, na którym jak słychać zapadły następujące uchwały wstępne względem jednostajnego utworzenia administracyi i dyrekcyi: Administracya będzie mieć siedzibę swoją w Wiedniu; w Wenecyi zaś i Medyolanie będą istniały dyrekeye. Co do mianowania urzędników przyznano towarzystwu znaczne swobody; istniejące już koleje żelazne mają począwszy od 1. kwietnia przejść pod zarząd nowego towarzystwa.

Także założycieli i protektorowie przyszłego banku eskomptowego odbyli zgromadzenie i przystąpią zapewne wkrótce do ułożenia odnośnych statutów.“

Ameryka.

(Stan rzeczy w Kansas. — Usiłowania na poskromienie Indian. — Sprawy państw Ameryki centralnej. — Instrukcyja komendantom floty amerykańskiej.)

Nowy Jork, 15. marca. W Kansas uorganizowali przeciwnicy niewolnictwa prawodawstwo swoje dnia 4. b. m. Gubernator wezwał do bezwarunkowego posłuszeństwa władzom związkowym. Potąd jeszcze panuje spokojność, obawiają się jednak, by przy pierwszej lepszej sposobności nie przyszło do walki między

oboma stronnictwami. W Lescington zasekwestrowano karabiny i działa przeznaczone dla Free State Men.

— Prezydent Stanów zjednoczonych zażądał w poselstwie do senatu w Washingtonie kredytu w sumie 300.000 dolarów, które mają być użyte na przelimitowanie kroków nieprzyjacielskich przeciw Indianom w Oregonie. — Podług depeszy z Washingtonu z dnia dzisiejszego nieudało się jeszcze pułkownikowi Wheeler, posłowi Stanów zjednoczonych Nikaraguy, pomimo najusilniejszych starań przekonać o tem ministra Marsy, że miał prawo uznać nowy rząd swej republiki. Instrukcje jego nakazywały mu wyraźnie ograniczyć czynność swoją w centralnej Ameryce na ochronie interesów amerykańskich. Zresztą nieostaje on w żadnym stosunku urzędowym z rządem Nikaraguy.

— Podług doniesień z *Wenezueli* z 10. lutego upłynęło już 15 dni od wyznaczonego w konstytucyi terminu do zebrania się kongresu, a dotąd jeszcze niezebrała się przepisana liczba członków. Prezydent jednak przedłożył kongresowi swoje poselstwo, w którym zaleca unię federacyjną z Nową Grenadą i Ecuadorem. Sądzone w Caraccas, że kongres obierze Monaga prezydentem z władzą dyktatorską na lat 12. — Do La Guahra przybyła flota holenderska, by jak słycać, domagać się od rządu Wenezueli wynagrodzenia dla kupców holenderskich, których domy splądrowało w zeszłym roku pospólstwo w Coro.

— Według dokumentów, które przedłożono senatowi dnia 10. otrzymał komodor McCaulay, wódz eskadry Stanów zjednoczonych w przesłanych mu w przeszłym kwietniu r. z. instrukcjach, gdy hiszpańska fregata „Ferolano“ dała ognia do amerykańskiego paropływu „Eldorado“ rozkaz, ażeby w przypadku powtórzenia podobnej obrazy natychmiast występował i odpierał przemoc przemocą. Rząd amerykański wychodził przytem z tej zasady, że władze wyspy Kuby, przetrzaszając okręta amerykańskie, nie mogą się odwoływać do terytorjalnego sądownictwa, gdyż prawa te przysługują tylko mocarstwom prowadzącym wojnę.

Hiszpania.

(Nowiny dworn. — Te Deum na cześć urodzin Napoleona. — Kapitał towarzystwa kredytowego. — Depesza z 27. i 28. marca.)

Z *Madrytu* piszą pod dniem 24. marca: „Królowa stosownie do dawnego zwyczaju, darowała w wielki czwartek życie ośmiu zbrodniarzom skazanym na śmierć. — Wczoraj odśpiewano w kościele francuskim „Te Deum“ na cześć urodzin następcy tronu francuskiego; na nabożeństwie tem znajdowali się członkowie ambasady francuskiej, prezydent Kortezów, ambasadorowie Austrii, Prus, Belgii i Danii. — Kapitał hiszpańskiego „Credit mobilier“ wynosi 120 milionów franków; tymczasem jednak postanowiono wydać tylko połowę jego w 120.000 akcji po 500 franków.“

— Depesza z *Madrytu* z 27go marca donosi: „Kortezy ukończyli ogólne obrady nad projektem ustawy organicznej o sądach. Robią przygotowania do ceremonii rozpoczęcia budowy kolei żelaznej z Walladolidu do Burgos; Espartero będzie się znajdował na tej uroczystości.“

— Depesza z *Madrytu* z 28. marca: Kortezy potwierdziły pierwsze zasady kardynalne ustawy organicznej względem trybunałów sądowych. Rozpoznanie planu finansowego przedłożonego przez Santa Cruz ma się niezwłocznie rozpocząć. — P. Osma mianowany został prezydentem, a p. Duclerc wiceprezydentem rady administracyjnej hiszpańskiego kredytu ruchomego.

Z *Madrytu* donoszą, że Kortezy przyjęły na posiedzeniu swem z 28. marca ustawę względem przychodów państwa, i to 184 głosami przeciw 27. Tym sposobem uchylono nieporozumienia, jakie łatwo zająć mogły między rządem i Kortezami.

Francya.

(Poczta paryska: Akt urodzin następcy tronu w archiwach. — Kontyngens na rok 1857. — Zbiór listów Napoleona I. — Depesza marszałka Bosquet. — Wiadomości bieżące. — Odpowiedź Ojca S. — Bulwary sebastopolskie. — Towarzystwo naukowe. — Flota i czynności wojenne. — Postanowienia bankowe. — Rozszerzenia Paryża.)

Paryż, 29. marca. Na przedwczorajszym posiedzeniu Senatu odczytał prezydent otrzymany od ministra państwa duplikat aktu urodzin potomka cesarskiego. Senat uchwalił, by akt ten wciągnięto do rejestrów i w archiwie złożono. — Na wczorajszym posiedzeniu ciała prawodawczego przedłożono projekt do ustawy, według którego zwolniony ma być roku 1857 kontyngens 140.000 nowozaciecznych do służby wojskowej, a to z klasy roku 1856. — Słycać, że w cześć i na pamiątkę zawarcia pokoju dane będą jutro i pojutrze przedstawienia bezpłatne we wszystkich teatrach. — Komisya, której poruczono zebranie listów Napoleona I., zbiera się ciągle w ministerjum wojny; w archiwach ministerjalnych, znalazła wiele ciekawych pism własnoręcznych Napoleona, a znaczną też ich liczbę otrzymała i od prywatnych. Ogólna liczba listów przez tę komisję zebranych poczęści w oryginale a częścią w odpisie wynosi do 4000, i wkrótce mają być ogłoszone. — Według dziennika *du Pau* doniósł generał Bosquet zamieszkałej w Pau matce swojej o dostąpieniu godności marszałka następującą depeszą: „Marszałek Bosquet do swojej matki: Módl się matko za Cesarza!“

— *Monitor* wzywa wszystkich uczestników przeszłorocznej wystawy paryskiej, którym komisya cesarska przyznała medale honorowe, a którzy dotychczas ich nieodebrali, ażeby się zgłosili po nie najdalej do 15. kwietnia r. b. pod utratą wszelkiego prawa na-

dal. — Na uwiadomienie o narodzinach francuskiego następcy tronu przysłał Papież telegrafem następującą odpowiedź: „Błogosławie Cesarzowi, Cesarzowej, dziecięciu cesarskiemu i Francyi.“ — Komisya budżetowa Ciała prawodawczego mianowała swego prezydenta i sekretarza. Jak słycać przedłoży w ciągu kwietnia sprawozdanie swoje izbie, która przeto będzie miała dość czasu dokładnie je rozważyć. — Budowle bulwarów sebastopolskich mają być niezwłocznie rozpoczęte. Na podstawie do olbrzymich latarni, które mają być oświetlane, użyte będą jak słycać działa zdobyte w Sebastopolu. — Wczoraj zaczęto odbudowywać spaloną piekarnię wojskową na wybrzeżu de Billy. — Deputowani towarzystw naukowych wszystkich departamentów rozpoczęli na dniu 24. marca swą 7dmą sesyę roczną pod prezydencją pana de Caumont-Laforce, który w mowie wstępnej wspomniął o pracach kongresu i o kwestyi względem nauki agronomicznej. Kongres liczył stu obecnych członków. Pan Payen starał się udowodnić zbijaniem zdań przeciwnych, że gnicie roślin służących do pożywienia, mianowicie winogron i kartofli, nie jest bynajmniej skutkiem wyrodzenia. Zarazę, która dotknęła te rośliny, uważa p. Payen za przemijającą tylko, i utrzymuje, że przyczyną jej są tylko wpływy atmosferyczne, jak np. kilkokrotne ciepłe i wilgotne zimy w ostatnich dziesięciu latach.

— Podług listów z Toulonu odplynęła część floty do orientu; inna część ma także niebawem odplynąć i zabrać wojska z orientu. Po przywróceniu pokoju ma pozostać tylko 30.000 ludzi w Konstantynopolu; 38.000 terażniejszej armii orientalnej odplynie do Algieru, gdzie Francuzi chcą przedsięwziąć wielką wyprawę przeciw Kabilom, a tylko bardzo mała część armii krymskiej powróci do Francyi. — Admirał Trehouart, komendant floty śródziemnomorskiej, odplynie wkrótce na pokładzie okrętu „Bretange.“ — Podług doniesień z Cherbourga stoi w zatoce tamtejszej cztery zupełnie już uzbrojonych i gotowych do odjazdu statków kanonierskich, mianowicie „Dragonne“, „Aigrette“, „Fulminante“ i „Avalanche.“ Okręt transportowy „Yonne“ zabrał na pokład zapas żywności na 6 miesięcy. Okręt ten ma towarzyszyć owym czterem statkom kanonierskim, ale przeznaczenie ich jest dotąd tajemnicą jeszcze.

— Dyrekcyje banków Anglii i Francyi porozumiały się już o zniesienie dyskontów. Redukcyja ta ma nastąpić zaraz po przywróceniu pokoju. Zapas gotówki obudwu banków powiększył się znacznie w ostatnich czasach.

Wszyscy członkowie kongresu dali się fotografować na żądanie Cesarza. — Plan połączenia z właściwym Paryżem większej części lasku boulońskiego i okolicznych gmin Ternes, Passy, Bagatelle i Madryt, ma być wkrótce uskuteczniiony. Część lasku zaś od strony Neuilly i Billancourt ma być sprzedana prywatnym dla budowania pomieszkań wiejskich.

Belgia.

(Rozszerzenie artykułu o wydawaniu zbrodniarzy.)

Bruxela, 27. marca. *Moniteur* ogłosił dzisiaj w dodatku do art. 6 ustawy wydawania zbiegów, z dnia 1. października 1833 przepis, że każdy zamach na Monarchę obcego państwa albo na członka jego rodziny, bądź mordem, krytobójstwem lub otruciem, nie będzie już uważany za zbrodnię polityczną.

Włochy.

(Obawy w Parmie. — Wiadomości potoczne.)

Dziennik *Universale* wychodzący w Medyolanie pisze 25. marca: „Mimo pogłosek, jakoby zbrodnia dokonana w *Parmie* na dyrektorze domu detencyjnego, jak również i zamach na życie audytora Bordi, który prowadził śledztwo w tej sprawie — pochodziły tylko ze zemsty osobistej, to jednak powzięto teraz bliższą z Parmy wiadomość, że mimo zaprowadzonego stanu obłężenia panuje w tem mieście wielka obawa, by nie dopuszczono się nowych skrytobójstw politycznych, zwłaszcza że kilka rodzin znakomych otrzymało listy zagrażające im śmiercią. Niektóre familie postanowiły dla tego wyjechać z Parmy i zamieszkać w Medyolanie.“

Z *Rzymu* donoszą z 20. marca: W ciągu tygodnia wielkiego zwiedziło Rzym przeszło 35.000 obcych przyjezdnych.

J. Eminencya kardynał Patrizi, o którym utrzymują, że w zastępstwie J. S. papieża celebrować ma w Paryżu przy obrzędzie chrztu świętego nowonarodzonego potomka cesarskiego, zjedzie jak słycać w maju do tej stolicy.

Niemce.

(Przejazd dyplomatów.)

Królewiec, 26go marca. Dotychczasowy poseł rosyjski w Sztuttgardzie, p. Titow, wstąpił wczoraj w przejeździe do naszego miasta. — Na miejsce hrabiego Mulinen, który przyłączony został do ambasady francuskiej przy sejmie związkowym, przybędzie tu wkrótce pan Frandin, dotychczas konsul w Girgenti, i obejmie sprawy konsulatu w charakterze ajenta konsularnego.

Królestwo Polskie.

(Zmianę w administracji zapowiadają.)

Również i do augsburskiej gazety powszechnej piszą z nad granicy polskiej o rozmaitych zmianach zaprowadzonych w ciągu jednego roku w Polsce, które z wielu miar wskazują na zmianę zasady rządowej.

Rosya.

(Składki na rannych. — Tyfus w Krymie. — Posel perski z powrotem.)

Składki na rannych w Krymie nie ustają: w tygodniu od 5go po 13go marca, wpłynęło do kantoru Maryi Cesarzowej 2700 rubli srebrem. Suma składek od miesiąca maja z. r. wynosi teraz 390.029 rubli 16³/₄ kopiejek, z których 201.000 rubli posłano do Symferopola. — W Krymie panuje tyfus; Anatol, hrabia Pahlen i Alexander Kreyton, młodzi ludzi lat 24 i 26 wysłani po śmierci hrabi Wielohorskiego do Symferopola, ażeby nieść pomoc rannym i chorym, ulegli sami, pierwszy umarł 25., a drugi 29. lutego. — Wiadomości z Tyflidy donoszą o przybyciu dawniejszego perskiego pełnomocnika w Petersburgu, Sartig-Mahmuda-Chana w powrocie do Persyi. Przyjmowany był uroczysto tak od publicznych władz Tyflidy, jak od żyjących tam poddanych perskich, i oddał nazajutrz namiestnikowi generał-adjutantowi Murawiewowi, i księciu Rebutowi, równie jak innym urzędnikom wizyte.

(Wyprawa eskadry angielskiej na wschodnie wybrzeże Syberii, według dzienników rosyjskich. Ciąg dalszy, ob. nr. 78 Gaz. Lwow.)

12. (24.) października, dowodzący wojskami utrzymując doniesienia, że barki nieprzyjacielskie pływają często do zatoki Arbot, rozkazał Esaulowi Imberg z oddziałem trzydziestu ludzi w nocy, przepłynąć się w bród przez zatokę Somon do zatoki Arbot, celem zajęcia tam posterunku obserwacyjnego. Rano Esaul Skolbecyn doniósł, że nieprzyjaciel w nocy naprawiał swe barki. O godzinie 9tej welbot Amerykański, barka i statki wiosłowe angiels. pływały do wyspy Obserwatorium, dla naładowania balastem statku Amerykańskiego. O godzinie 2giej welbot i barka z fregaty odplynęły na przylądek Arbot; wkrótce potem słychać było w tej stronie strzały, które trwały z znacznymi przerwami do godziny 11tej wieczorem. — 13. (25.) października, w dzień, szalupy nieprzyjacielskie krążyły po przystani i łowiły ryby. O trzy kwadransy na szóstą po południu, fregata przesunęła się i stanęła na prawo od statku Amerykańskiego. — 14. (26.) października, nieprzyjaciel nie przedsiębrał żadnych poruszeń. O godzinie 9tej z posterunku rozlokowanego we wsi Gilackiej, doniesiono, że w zatoce Arbot słychać strzały karabinowe. O godzinie jedenastej przyjechał do de-Castries komisant Amerykański domu handlowego p. Cushin, i prosił dowodzącego wojskami o pozwolenie wrócenia na statek Amerykański „Bering”; w skutku tego o godzinie 2giej zatknięta była na brzegu posterunku Alexandrowskiego flaga parlamentarska. — O w pół do 3ciej odbiła od fregaty łódź dziesięcio-wiosłowa, mająca na sterze niebieską flagę angielską, a na przodzie białą parlamentarską. Przybyły na niej starszy lejtnant fregaty „Sybilla” oświadczył, że według zdania komodora Elliota, flaga parlamentarska zatknięta została przez nas w celu objaśnienia przyczyny, dla której kozacy strzelali jakoby do ajenta Amerykańskiego p. Pierca, polującego w zatoce Arbot. Podpułkownik Sestawin, wyjaśnwszy lejtnantowi angielskiemu istotną przyczynę wywieszenia flagi parlamentarskiej odpowiedział, że niedoniesiono mu jeszcze o wypadku w zatoce Arbot. Następnie rzeczy p. Cushin zostały zapakowane na łódź, która razem z nim odplynęła na powrót do fregaty.

(D. c. n.)

Grecya.

(Trudności w wytopieniu rozbojów.)

O trudnościach, z jakimi walczyć musiał rząd grecki przy wytopieniu rozbojów, wnosić można ze stosunków i z pomocy dawanej rozbójnikom ze strony znacznej części mieszkańców krajowych. Według korespondencji do *Corr. Ital.* stali nawet niektórzy z urzędników w ścisłych stosunkach z rozbójnikami, zawiadamiali ich o środkach przeciw nim powziętych, o kierunku, w którym wojska wysłano, pomagali im radą a nie raz i do ucieczki, i ukrywali ich częstokroć w swem pomieszkaniu. Lecz teraz przedsięwzięto stanowcze już środki w tym względzie. Z rozkazu Króla przedsięwzięto śledztwo jak najściślejsze, i spodziewają się, że wkrótce ustana już rozboje te zupełnie. Zeszłego stycznia schwytano 26 rozbójników, a 7miu zabito, lecz liczba ta wcale niewielka w stosunku do ukrywających się jeszcze w całej Grecyi rozbójników.

Turecya.

(Nowe trzęsienia ziemi.)

Z Konstantynopola donoszą z dnia 17. marca do dziennika *Patrie*: Według ostatnich listów z Azji doznano przed czterema tygodniami znów trzęsienia ziemi, przy czem zniszczało dwie wsi w okolicy Sivas, a z tych jedna do szczytu. Najgorsza, że zginęło przy tem dużo ludzi.

Z teatru wojny.

(Doniesienia z obozu w Krymie.)

Doniesienia z Krymu do Konstantynopola sięgają po dzień 15. marca. Warunki zawieszenia broni były zupełnie już zestawione, a ze tym sposobem wstrzymano tylko do czasu kroki nieprzyjacielskie, tedy i nadzieje lepszego obrotu handlowego wcale się nie ziściły. Na linii neutralnej nad czarną rzeką odbywają się schadzki nie bardzo liczne. Powietrze potąd jeszcze dość zimne i przykre, a dla braku paliwa mnożą się i choroby. Dla Francuzów musiano urządzić nowe ambulanse. Najbardziej ucierpiała służba przy pociągach i wojska nowo przybyłe; mają też i Anglicy dość chorych, a Sardyniacy liczą ich około 700, którzy odwiezieni być mają do Konstantynopola, jak tylko lepsza pogoda postuży.

Generał Lüders rozłożył się z główną swą kwaterą na wzgórzach Mackenzie.

Na pogranicznych liniach ziemi neutralnej ustawiono posterunki w oddaleniu 25ciu kroków jedne od drugich; osobom cywilnym niewolno żadnych mieć styczności z Rosyanami.

W obozie sardyńskim spodziewano się co chwila przybycia generała La Marmora.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 2. kwietnia. C. k. honorowy sekretarz legacji hrabia Müllner przybył tu dziś z podpisanym traktatem pokoju z Paryża.

Według doniesień telegraficznych z Petersburga oznajmił dziennik urzędowy już dnia 31. marca podpisanie pokoju. Dnia 1. kwietnia ogłosił manifest cesarski zawarcie pokoju. Jedyny cel wojny, pisze manifest, utrzymanie praw spółwyznawców w Oryencie, jest osiągnięty, los chrześcian w Oryencie jest zabezpieczony. Ażeby przyspieszyć zawarcie pokoju a oraz uchylić nadal wszelką myśl ambicyi lub zaboru jakaby chciało przypisać Rosyi, zezwolił Cesarz na ustanowienie niektórych gwarancyi przeciw powrotowi kolizyi na czarnem morzu, równie jak na wytknięcie (le tracé) nowej linii granicznej w Besarabii.

Balakława, 18. marca. Dziś było 17 stopni mrozu. Wielu żołnierzy umiera jeszcze na szkorbut i tyfus. U mostu traktyrskiego robią przygotowania na wielką uczelę dla rosyjskich i sprzymierzonych oficerów. W Eupatoryi był przedwczoraj zjazd oficerów rosyjskich i sprzymierzonych.

Ateny, 27. marca. Zapowiadają zmianę w gabinecie. Frearites ma zostać ministrem finansów, Sarka ministrem wyznań.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 4. kwietnia. Dziś płacono na naszym targu za półkorzec pszenicy (78 funtów wiew.) 6r.28k.; żyta (75 f.) 4r.16kr.; owsa (41 f.) 2r.22kr.; prosa 4r.; kukurudzy 4r.; fasoli 4r.; kartofli 2r.10³/₄kr.; — wiew. cetnar siana kosztował 50kr.; słomy paszniej 44kr.; podściółki 39¹/₂kr.; — sąg n. austr. drzewa bukowego sprzedawano po 13r. mon. kon.

Kurs lwowski.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	43	4	46
Dukat cesarski	4	45	4	48
Półimperyal zł. rosyjski	8	11	8	16
Rubel srebrny rosyjski	1	35	1	36
Talar pruski	1	29	1	31
Polski kurant i pięciozłotówka	1	9	1	10
Galicj. listy zastawne za 100 złr. } bez	85	—	85	30
Galicj. listy zastawne za 100 złr. } kuponów	77	—	77	36
5% Pożyczka narodowa	86	—	87	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 pò	—	—
„ przedał „ „ 100 pò	85	30
„ dawał „ „ za 100	85	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	1	2

Wiedeński kurs papierów.

	Dnia 1. kwietnia.	w przecięciu
Obligacje długu państwa . . . . . 5% za sto	86 ⁵ / ₈ 1/2 1/4	86 ¹ / ₂
delto pożyczki narod. 5%	86 ⁷ / ₈ 5/8 3/8	86 ⁵ / ₈
edito z r. 1851 serya B. 5%	—	—
delto z r. 1853 z wypłatą 5%	—	—
Obligacje długu państwa 4 1/2%	77 76 3/4	77
delto delto 4%	—	—
delto z r. 1850 z wypłatą 4%	—	—
delto delto delto 3%	—	—
delto delto 2 1/2%	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—
delto delto z r. 1839	—	—
delto delto z r. 1854	110	110
Obl. wiew. miejskiego banku 2 1/2%	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . . . . . 5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr. 5%	—	—
delto krajów koron. 5%	77 ³ / ₈ 78 8 1/2 82 1/2	78 1/2
Akeye bankowe	1058 1093 1096	1096
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	497 1/2 498 3/4	498 3/4
Akeye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem. 340 336 338	—	338
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	3015	3015
Akeye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.	—	—
Akeye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Akeye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr. —	—	—
Akeye Donajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	650 645 640	645
Akeye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.	450	450
Galicj. listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

	Dnia 1. kwietnia.	w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	101 ³ / ₄ 5/8 1/2	101 ⁵ / ₈ aso.

	za sto	w przecięciu
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $2\frac{1}{2}$ fl.	$100\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ 1.	$100\frac{1}{2}$ 3 m.
Genoa za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark Bank.	$74\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{3}{8}$	$74\frac{1}{2}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskań	—	2 m.
London za 1 funt sztrl.	10-4 3 2 3	10-3 3 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$102\frac{1}{4}$ $\frac{1}{4}$	$102\frac{1}{4}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	$119\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$	$119\frac{3}{8}$ 2 m.
Paryż za 300 franków	$119\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$ 1	$119\frac{1}{2}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	270	270 31 T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	T.S.
Cesarskie dukaty	$5\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$ Agio.
Dukaty al mareo	—	— Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 2. kwietnia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam — Augsburg $101\frac{5}{8}$. — Frankfurt $100\frac{5}{8}$. — Hamburg $74\frac{3}{8}$. — Liwna — London 10.4. — Medyolan 102. — Paryż $119\frac{1}{2}$.
 Obligacje długu państwa 5% $86\frac{1}{2}$ — $86\frac{3}{8}$, detto $4\frac{1}{2}$ % $76\frac{3}{4}$ — 77, detto 4% $67\frac{1}{2}$ — 68, detto 3% $51\frac{1}{2}$ — 52, detto $2\frac{1}{2}$ % $42\frac{3}{4}$ — 43, detto 1% $17\frac{1}{4}$ — $17\frac{1}{2}$, detto S. B. 5% 91 — 92. Pożyczka narodowa 5% $86\frac{3}{8}$ — $86\frac{1}{2}$.
 Obligacje lomb. wen. pożyczki z roku 1850 5% $91\frac{1}{2}$ — 92. Obligacje indemn. niżej. austr. 5% 86 — $86\frac{1}{2}$; detto innych krajów koron. $78\frac{1}{2}$ — 82. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% $92\frac{1}{2}$ — 93. Detto Oedenburs. z wypł. 5% $91\frac{1}{2}$ — 92. Detto Peszt. 4% $92\frac{1}{2}$ — 93. Detto Mediol. 4% $90\frac{1}{2}$ — 91. Pożyczki loter. z r. 1834 $229\frac{1}{2}$ — 230, detto z r. 1839 136 — $136\frac{1}{2}$, detto z r. 1854 110 — $110\frac{1}{8}$. Oblig. bank. 2% 60 — 61. Akcy bank. z ujmą za szt. 1097 — 1099; detto bez ujm. —. Akc. esk. banku $99\frac{3}{4}$ — 100. Akcy c. k. uprzyw. towarzystwa kredyt. dla handlu i przem. 333 — $333\frac{1}{2}$. Akcy c. k. austr. uprzyw. tow. rząd kolei żelazn. po 200 zlr. (500 frank.) $376\frac{3}{4}$ — 377. Póln. kolei Ces. Ferd. 300 — $300\frac{1}{2}$. Detto Budzysko-Lincko-Gmundzkiej 270 — 272. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20; detto 2. wydania 25 — 30. Akcy żegluga par. 635 — 636; detto 11. wyd. —; detto 13. wydania 598 — 600; detto Lloyd 447 — 450. Akcy młyna parowego wiedeń. 90 — 92. Akcy Peszt. mostu łańcuch. 66 — 68. Prior. obl. Lloyd (w srebrze) 5% $89\frac{1}{2}$ — 90. Pólnocnej kolei 5% $83\frac{1}{2}$ — 85. Glognickie 5% 76 — 77. Obligacje Dun. żegluga par. 5% 83 — 84. Renty Como $123\frac{3}{4}$ — 13. Esterhazego losy 40 zł. 68 — $68\frac{1}{2}$. Windischgräza losy $23\frac{3}{4}$ — 24. Waldsteina losy $23\frac{3}{4}$ — 24. Keglevicha losy $11\frac{1}{2}$ — $11\frac{3}{4}$. Ks. Salma losy $39\frac{3}{4}$ — 40. St. Genois $39\frac{1}{2}$ — $39\frac{3}{4}$. Palfiego losy $38\frac{3}{4}$ — 39. Cesarskich ważnych dukatów agio $5\frac{1}{2}$ — —

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 4. kwietnia.

Oblig. długu państwa 5% $86\frac{13}{16}$; $4\frac{1}{2}$ $77\frac{3}{4}$; 4% $63\frac{3}{8}$; 4% z r. 1850 — 3% —; $2\frac{1}{2}$ % —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z r. 1839 136. Wiedeń. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcy bank. 1119. Akcy kolei póln. —. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budzyskie —. Dunajskiej żegluga parowej 634. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcy niżej-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 zlr. $503\frac{3}{4}$ zlr.

Amsterdam 1. 2. m. — Augsburg $101\frac{1}{4}$ 3. m. Genoa — 1 2. m. Frankfurt $100\frac{1}{4}$ 2. m. Hamburg $74\frac{5}{8}$ 2. m. Liwno — 1. 2. m. London 10-3. 1. m. Medyolan — 1. Marsylia 119 1. Paryż $119\frac{1}{4}$. Bukareszt $270\frac{1}{2}$. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niżej. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. $78\frac{1}{2}$. Renty Como —. Pożyczka z roku 1854 110. Pożyczka narodowa $87\frac{5}{16}$. C. k. austr. akcy skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $379\frac{1}{4}$. fr. Akcy c. k. uprzyw. zakładu kredyt. $328\frac{1}{2}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. kwietnia

Książę Lubomirski Adam, z Krakowa. — Hr. Dzieduszycki Juliusz, z Krakowa. — PP. Płotnicki Ludwik, dr. praw, z Złoczowa. — Schmidt Konstanty,

z Serebnicy. — Bromirski Pológ Michał, z Rusina. — Orłner Maciej, c. k. powiatowy bud. dróg. z Stryja. — Czerwiński Jul., z Glińska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4 kwietnia.

PP. Hietzger, c. k. rolnistrz i Düll Jan, c. k. sek. obw., do Brzeżan. — Orłowski Feliks, do Husiatyna. — Sawicki Stanisław, c. k. insp. podał., do Złoczowa. — Torosiewicz Emil, do Szwejkowa. — Krzeczunowicz Ignacy, do Jaryczowa. — Winnicki Tytus, do Strzemia. — Lewicki Józef, do Kamienia. — Hensel, c. k. podporucznik, do Dembicy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 3. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	329 30	— 21°	86.7	wachodni	sl. pochmurno
2 god. popoł.	329 50	+ 4.1°	60.4	północny	" pogoda
10. god. wiecz.	329 45	+ 10°	70.3	póln.-wachod.	" "

THEATRE.

Jutro: 6. kwietnia 1856: „Życie zbrodniarza.“ Dramat ludowy przez A. Sankowskiego napisany w 6 oddziałach.

We Środę: d. 9. kwietnia (Pierwszy numer w 7mym abon. mies.):

„Kobiety z Kamienia.“

Nowy dramat z francuskiego p. Barriere.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 7. kwietnia: Licytacja na dostawę żywności dla wojska w Czortkowie.

Dnia 8. kwietnia: Licytacja realności nr. 671 $\frac{1}{4}$ i gruntu emfiteutyznego nr. 673 $\frac{1}{4}$ we Lwowie.

Dnia 10. kwietnia: Licytacja sum 6400 dukatów i 3200 dukatów w Brodach. — Licytacja na wybudowanie dwóch drewnianych szop na działka i wozy we Lwowie.

Dnia 11 kwietnia: Relicytacja dóbr Uniatyckie w Samborze. — Licytacja realności nr. 176 dawniej 160 we Lwowie.

Dnia 14. kwietnia: Licytacja realności nr. 283 w Mościskach. — Licytacja realności nr. 331 w Czerniowcach. — Licytacja na dostawę materiału do restauracji gościnca Brodzkiego za pomocą ofert po dzień 14. kwietnia we Lwowie. — Licytacja na dostawę żywności dla wojska w Hruszowie.

Dnia 15. kwietnia: Wydzierżawienie dóbr Dydiatyckie w Przemyślu. — Licytacja realności nr. 151 w Mościskach.

Dnia 16. kwietnia: Wypuszczenie głównej trafiki tytoniu w Rozdole za pomocą ofert z terminem po dzień 16. kwietnia we Lwowie.

Dnia 18. kwietnia: wydzierżawienie kameralnego zakładu kąpielowego w Szkle; pertraktacja w Jaworowie.

KRONIKA.

Przed niedawnymi czasy, znakomity uczony chemik Reichenbach zrobił odkrycie, czyli prościej mówiąc otrzymał z torfu produkt, nadający mu o wiele wyższą wartość i znaczenie niż to, jakiego dotąd, nawet po zastosowaniu angielskich wynalazków używał. Przy zetknięciu torfu czyli zamienieniu go na koks, oddzielają się w znacznej dosyć ilości właściwe materye, znane pod ogólnem nazwiskiem związków Phenolowych, w szczególności zaś: Kreozot, Kupion, Paraffin, Pittakal, Picamar, Kapnomor i t. d. główną ich istotę stanowi węglowodór (węglík wodorodny). Z tych to materyj na bliższą uwagę zasługują: Kreozot i Paraffin. Pierwszy z nich (którego nazwisko pochodzi z greckiego: kreas — mięso i sozo, — utrzymuję), ma obszerne bardzo zastosowanie przy wędzeniu mięsa, albowiem posmarowawszy je roztworem tej materyi, nabiera takich własności, jak gdyby w dymie wędzonym było (wiadomo, że dym zawiera w sobie niewielką ilość azotu.) Otrzymań go można ze smoły torfowej (jakoteż i z każdej innej) za pomocą najprostszej destylacji.

Daleko jednakże ważniejszym od Kreozotu, jest Paraffin i o nim tu głównie mówić zamierzaliśmy. Jest on, podobnie jak i Kreozot, produktem suchej destylacji; paląc bowiem w retorcie ogrzewanej do czerwoności jakiegokolwiek ciała bitumiczne jak np. torf, węgiel kamienny lub t. p. otrzymujemy w odbieralni wiele bardzo produktów, a między niemi najważniejszy: Paraffin. Ciało to jakkolwiek jest tłuste i nadzwyczaj palne, żadnych zgoła innych, wspólnych z tłustościami własności nie posiada i dlatego to przez wynalazcę nazwanem zostało Paraffin (od parvum (mało) i affinis (zbliżony)). Zebrane w odbieralni wraz z innymi produktami destylacji, łatwo bardzo da się od nich oddzielić, jest bowiem i najcięższym i najmniej lotnym a nadto, przez wystawienie na wpływ niskiej temperatury, z łatwością stan stały przybiera. Paraffin oddzielony

od obcych produktów i wyprasowany, przedstawia się w postaci zanieczyszczonej, brunatnej materyi, która dopiero przez traktowanie kwasem siarczanym, kilkakrotną destylację i przemywanie w roztworze sody i czystej wodzie, przybiera kolor alabastrowo biały. Z tak oczyszczonego Paraffinu robią się świece! O ile z czynionych doświadczeń wnioskować można, są one lepsze daleko od stearynowych, a naturalnie że i cena ich musi być bez porównania niższą. — Rzeczą najbardziej w materyi tej uderzającą jest, że podobnie jak dyament składa się prawie wyłącznie z kwasu węglanego; w przystępie powietrza zapalona nie pozostawia po sobie najmniejszego śladu, a gaz przy paleniu wywiązujący się, będący niczem innym jak węglowodorem (węglík wodorodny), nietylko nie ustępuje pod względem natężenia światła, ani gazowi do oświetlenia, ani żadnym innym do tego celu służącym materyalom, ale znacznie je we własności tej przewyższa.

Rząd angielski, oceniając ważność wynalazku p. Reichenbach, pozakładał ogromne fabryki świec Paraffinowych w Irlandyi, która tym sposobem wiele bardzo zyskała, a biedny naród, kraj ten zamieszkujący, już nietylko na same kartofle liczyć może (wiadomo, że cała egzystencya Irlandów zasadza się na uprawie kartofli.)

— Od narodzenia Chrystusa przypadała Wielkanoc tylko jednaście razy w dniu 23. marca, a do roku 2000 nastąpi to tylko raz jeszcze, mianowicie w roku 1913. W roku zaś 1859 będzie obchodzona Wielkanoc na dniu 24. kwietnia, a w roku 1886 aż 25 kwietnia, to jest najpóźniej, jak tylko może przypaść ta uroczystość.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 14. Dodatku tygodniowego.